

Dokumentation av gruppdiskussioner från digital kunskapsdag om KKN

Diskussionsfrågor

- Hur kan vi stötta lokalt förankrade KKN-verksamheter? Vad är min roll i det?
- Vem ska vara med i sådant utvecklingsarbete? Vem behöver samarbeta?
- Hur säkrar vi specialiserad kunskap och kompetens i sådant utvecklingsarbete?

Här följer en tematisk sammanställning av de anteckningar som gjordes i ca 20 mindre grupper som diskuterade ovanstående frågor under den digitala kunskapsdagen om kulturella och kreativa näringar som arrangerades av Region Skåne och Lunds universitet den 18 november 2020.

Offentliga sektorns stöd

Kalmar län: Regional kulturplan - Budgeten förstärks för KKN. Inkubator på Öland. Besparingskrav på alla verksamheter utom kulturen. Vissa stödpaket. Kronoberg: Arbetsstipendier för de som inte platsar i systemet. Regional utvecklingsnämnd har gjort riktade satsningar gentemot KKN.

Att hitta långsiktighet är en utmaning. - kan se problemet med projektformen. Måste ha ett särskilt riktat KKN-stöd som är mer långsiktigt. Ex. stöd i form av kunskap, kontakter, resurser, plats, specialistkompetenser. Använd den digitala tekniken för att skapa nätverk och erfarenhetsutbyten för KKN-aktörer. Det fungerar inte med bara kulturbidrag!

KKN är hela tiden in och ut i satsningar eller inte satsningar. Stöd ges eller dras tillbaka och kan vara svårt att återstarta på lokal nivå väl nedlagt.

Viktigt att innovationsområdet kommer in i hela näringslivsutvecklingen. Många solo-företag. Säkerställa att det finns riktade, utformade stöd. Viktigt att hjälpa till med export.

Stöd kan vara ekonomiskt stöd men även tillhandahållande av lokaler. Även se till platsen. På kommunnivå kan stöttning ske genom billiga lokaler.

Ibland kan det också vara bra att gå ifrån begreppet KKN, och se och stötta närmare de företagen utifrån lokala förutsättningar.

Vi ser att det är krångligt att sjösätta stödformer, ex. stipendier. Många led i processen.

Ibland svårt att motivera särskild stöd till kulturutövare/-skapare. Att alla företagare ska behandlas lika används ibland som argument mot särskilda satsningar på området.

Region Skåne: stärka infrastrukturen och ekosystemen för branscherna. Ex stödja kollektivverkstäder/produktionsplatser och centrumbildningar som företräder utövarna/företagarna.

Det offentliga kan också behöva arbeta med att främja olika typer av (i första hand konstnärsdrivna) mellanhänder för att stärka bryggan mellan utövare och marknaden.

Arbeta indirekt genom lokala kulturverksamheter och genom kommunerna (region som ej har KKN-företrädare knutna till sig). Länsmusiken har inkubatorverksamhet för unga musiker, något regionen har varit med och stöttat. Utredningar finns för att starta liknande verksamheter för slöjdare i länet.

Bidra till strukturer som utvecklar verksamheter/företag. Kan vara inkubatorer, stöd till centrumbildningar/verksamheter knutna till KKN. Det kollegiala är viktigt.

Samverkan och samarbete

Det behövs ökade kontakter lokalt, regionalt, nationellt. Nya roller/tjänster som får bli specialiserade på att fungera som översättare/ gränsgångare mellan olika kommunala förvaltningsområden/diskurser/målsättningar; inventera, bevaka och samordna insatser med fokus på kultur, jämkä olika perspektiv och behov och se möjligheter övergripande utifrån hela den kommunala verksamheten.

Samverkan mellan sektorer

Tjänstepersoner, politiker och näringsidkare från såväl kultur som näringsliv behöver samarbeta. Inte låta näringslivsenheten ta hand om dessa frågor ensamma. Ständig dialog mellan näringslivs- och kulturperspektiv behövs så att aktörer inte "skräms bort" pga främmande terminologi.

Samarbeten behövs mellan förvaltningar som kultur och näring, men även besöksnäring på regionnivå.

Det är ofta stuprör inom region och kommun och då är det viktigt att identifiera vilka som ska vara med, olika språk, pratar man om samma sak, vad är innovation, drivkrafterna ser olika ut. Viktigt att samarbeta. Det ligger ofta på chefsnivån och det behövs en verktyglåda med t.ex. riktlinjer där man samarbetar så det inte blir personligt, arbeta med operativa verktyg.

Tvåstegsraket. Man behöver kombination av både ekonomisk stöd men också rådgivning i utvecklingsarbete och tillväxt. Dialog och samverkan mellan kommuners enheter. Kultur- och fritid och näringslivsenhet. Man vinner synergier så KKN-företag kan utvecklas och det finns en helhetsbild. Man möts på samma arena och hittar samarbeten. Som företagare mycket att lära.

"Tror det är viktigt att kommunernas näringslivsbolag eller liknande har ansvar och driver frågor om KKN och att Kultur o fritidsförvaltning är delaktiga med kunskap om aktörer och dess förutsättningar. Min roll som politiker är att lyfta frågor om KKN och få förståelse för att KKN kan vara drivande som en tillväxtfaktor framförallt inom besöksnäringen men även att sammanföra aktörer för att stötta och utveckla."

Samverkan mellan nivåer

Regionen har viktig roll i att påverka kommunerna och tala om vikten av KKN-området mer långsiktigt, bortom modeord och retorik.

Utifrån statlig myndighet: för dialog främst med regioner. Ger projektstöd till konstnärer, följer upp dem och ser utfall. Sprider information och har statistik. Beskriver vikten av KKN och stöttar med kunskap och statistik på regional nivå.

Samverkan mellan kommuner

Samarbeta mellan kommuner. Vi har diskuterat vikten av att kommuner kan samarbeta gränsöverskridande med finansiering av kulturella företag som gynnar flera kommuner.

Intressant med tillgång till nätverk för stöd i arbete för lokala nivåer inom kommuner. Som liten gör man allt och kan hjälpa varandra i det konkreta arbetet och genomförandet. Vi måste erbjuda mer än policy och planer.

Kunskap och kompetens

Man måste skapa förståelse om likheter och skillnader mellan att vara KKN och Kulturstöd som ofta är projektbaserat och kräver nollresultat. Som näring växer man om man vill, lägger pengar på det man vill men måste också kunna interagera kring resursskapande, investeringar och andra områden. Nästan alla organisationer inom "ren" kultur har element av detta som man inte driver lika professionellt som sin kulturverksamhet (lärdomar Creative Lenses). Om man kan generera egna resurser blir man också mer oberoende av exempelvis politik. (not. Just nu har detta totalt kraschat pga Corona. Sett i Europeiskt perspektiv där detta är en väl utarbetad strategi och man har minimala bidrag, läggs organisationer ner i rask takt).

Armlängds avstånd. Gränsen mellan innehåll och infrastruktur är viktig men inte alltid lätt att definiera.

Fokus på fler värden än de finansiella, även värden som bidrar till upplevelser av platsidentitet (t ex en levande landsbygd eller levande stadskärnor), förvaltande och vidareutveckling av kulturarv o.s.v.

Regionerna har en viktig roll att skapa kontakter mellan aktörer och akademin/forskning/utbildning.

Kunskapsförmedling, hur stor roll spelar det? Bristande kunskap hos tjänstemän och politiker? Tjänstemän har varit tjänstemän för länge och glömt bort den entreprenöriella sidan.

En kunskap/kompetens kan vara att arbeta med matchmaking mellan olika verksamheter, nivåer, staten, regioner, kommun.

Utifrån forskningssynpunkt: arbeta med konstnärer, undersöka vad kulturella och kreativa näringar betyder. Lyfta fram den typen av verksamhet. Museer skulle kunna samverka mer med KKN-verksamheter.

Utbilda, sprida information. Det som växer i det lokala behöver stöd.

KRO ska ta reda på konstnärernas behov och förutsättningar, olika mellan olika typer av verksamheter. Beakta den konstnärliga integriteten, värna kvaliteten i skapandet. Marknaden svår för den enskilde att bemöta. KRO:s roll är att utgå från konstnären och kommunicera detta.

Vore positivt om forskningen får en större del i utvecklingsarbetet. Hur får man hållbarhet - genom mer samarbete. Det behövs mer kunskap och inlyssnande om vad KKN-aktörer behöver, vilket man kan få genom forskning som kompletterar statistik. Viktigt att arbeta forskningsbaserat, tvärvetenskapligt, integrerat mellan akademi och KKN.

Nätverk för företag

Nätverk, kunskap, företagsutvecklande, stödjande, arbetar allt med utifrån turismperspektiv, kunskapslänk mellan fria kulturutövare/medlemmar och andra aktörer.

Underlätta för nätverkande och samarbete, genom att erbjuda utbildningstillfällen och möten.

Hitta större grupper av KKN-aktörer och göra riktad verksamhet för dem (en svårighet kan vara att göra uppdelningar mellan grupperna inom KKN)

Vi kan fråga dem vad de behöver av oss (vissa har efterfrågat kurser i marknadsföring).

Informera om, involvera och engagera befintliga plattformar och nätverk som finns inom kulturområdet för att nå ut till och omvänt lära om kulturutövares kompetens, behov och kreativa villkor/verksamheter.

Ett sätt att stötta lokala verksamheter är samverka och hitta forum där de olika kreatörerna och verksamheterna kan mötas för att utbyta erfarenheter och stötta varandras kompetenser. Ett annat exempel var att involvera olika verksamheter där Folkhögskolan togs upp som ett konkret exempel, att möjliggöra för människor som läser på folkhögskolan att sedan kunna starta upp en egen verksamhet och få möjlighet att arbeta med det man brinner för. Som Regional verksamhet, i vårt fall kulturnämnder, arbeta med att knyta samman de olika näringarna och enskilda kreatörer inom länet, bli en form av samlingspunkt för de kulturella och kreativa näringarna.

Upprätta en god dialog och regelbunden kontakt med lokala verksamheter och aktörer.

Verka för att få med "alla", från de små till de stora KKN-företagarna samt representanter från alla utvecklingsområden och branscher, alla nivåer från lokalt till nationellt.

Arvodera KKN-företagarna/kulturskaparna för deras kompetens.

Metoder/modeller

Inom företagsarbete och entreprenörskap tittar man ofta på portföljer av finansiering och resurser. Hur gör vi detta för KKN? Det finns väldigt lite här. Det kan vara ok att göra både , art for art sake och att driva näring. Godkänner vi kombinationer? Bidrag, crowdfunding, volontärsarbete, tjänster, sponsring, investering....

Intressant att kunna skicka vidare KKN:are till specialist för stöd. Digitalt??

Koncept som www.timbanken.se som finns i flera län ger kreatörer experthjälp att utveckla sina verksamheter utifrån de behov man har. Möjligheten till rätt timing viktig. Passar KKN mycket bra!

Samband/ekosystem

Utifrån ett föreningsperspektiv viktigt att se effekterna på hela samhällslivet, ex. utsmyckning i samhällsmiljö, fritidsverksamhet för barn och unga.

Stötta alla som har besöksnärlingsrelaterad verksamhet. Viktigt att få alla att känna att de är företagare även om de arbetar med kultur.

Strategier och planer

Vi har diskuterat vikten av att utveckla KKN planer/målsättningar i kommuner där det inte finns.

En regional strategi/handlingsplan är viktig ur ett kommunalt perspektiv. Viktigt för långsiktigheten och som ett verktyg när det gäller kommunsamverkan. Kan användas, luta sig mot, för att stödja initiativ underifrån och i kommuner.

Hela tiden bedriva påverkansarbete gentemot departement och myndigheter, tjänstemän och politiker.

Lärande exempel & tips

Trelleborgs Museer arbetar ofta med KKN-verksamheter både som utställare men även som underleverantörer i diverse projekt. Museerna är involverade i många olika samarbetsprojekt med KKN-verksamheter.

PUNKS tar fram en digital affärsutvecklingsplattform för KKN:are i hela Sverige. Även konsultverksamhet gentemot regioner och kommuner. Försöker höja lägstanivån i vilket stöd KKN-verksamheter kan få samt underlätta för kommuner och regioner att kunna följa upp samt få översikt över KKN-aktörerna.

PUNKS betyder Passionsdriven Utveckling av Näringsliv Kultur och Samhälle

Det är ideell och nationell branschoberoende organisation för utveckling av passionsdrivna människor, företag och verksamheter. www.punks.se

Det regionala näringslivsstödet i Kalmar län har prioriterat KKN-näringar. KKN är en viktig del i verksamhetsplanen. Söktrycket från verksamheterna är högt så KKN kommer vara fortsatt prioriterat även i framtiden.

Från kommunalt perspektiv: att möta de lokala aktörerna och se vilket behov som finns. Kulturmingel är en metod - har testas i Höör. KKN behöver ofta lokaler, till låga kostnader, lokaler som kanske inte används eller är svåra (okonventionella) i sin användning, att man tänker kreativt och tillgängliggöra sådana lokaler till låga kostnader/subventionerade.

I Höör har kommunen agerat facilitator, identifierat lokaler (samlingslokaler) där man genomfört kulturmingel.